

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Felévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petitors egyszer
9 kr. többszöri hirdetésnél
7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bármentetlen leveleket csak
ismert kezekről fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „Kanisai és novai járási községi és körjegyzők egyület“-nek, valamint a „Légréádi fakarékpenztár és önszegélyző szövetkezet“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Régi és mai áldozatkészség.

A régi ember nagy áldozatokat tett, amilyeneket mi most nem teszünk; mert nem követeli meg a felfogásunk, sem a hitünk, sem a vallásunk.

A régi ember feláldozta legszebb lovát, legjobb barmát, gyümölcsének első zsenegjét, sőt feláldozta saját gyermekét is az Istennek, hogy hite szerint magának megnyugvást és boldogságot szerezzen.

A régiek az Istennek áldoztak saját magokért. Áldozat most is van. Az emberek most is áldoznak. De a mi felfogásunk, hitünk és vallásunk sokkal kevesebb áldozatot kíván, mint a régieknek.

Tőlünk semmiféle törvény sem kívánja, hogy vagyonunk legszebb részét áldozzuk fel akár Istennek, akár embertársainknak.

Annyit azonban megkíván a mostani törvényünk is, hogy legalább a legparányibb részt áldozzuk fel a közügy istarán, melyből épen ugy jut saját magunknak is, mint embertársainknak.

Valami kis önzés még a régiek áldozatában is volt. Ők az Istennek áldoztak ugyan, de saját magokért. Hanem a mostani áldozatunkban mégis csak több az önzés. Mi saját magunknak áldozunk saját magunkért.

Az az, hogy ilyenkor semminemű áldozatot sem hozunk.

Voltak egészen önzetlen áldozatok is.

Hányan voltak, akik feláldozták magokat a hazáért! De vannak sokan, akik feláldozták a hazát magokért.

A Kemény Simonok, Zrinyiek és Leonidások hazája régen virágzott. Nem lehet tagadni, hogy a régi virág gyümölcséként itt-ott feltűnedezik egy-egy Körösi Csoma Sándor-féle tudomány-martíromság és Zichy-féle áldozat; de hogy aránylag is sokkal kevesebb a gyümölcs a kelteténél: ezt sem lehet tagadni.

Mert ha látunk is bővíben áldozattételt, igen ritka azok között az őszinte áldozat, a szívnek ez a

legnemesebb erénye. Igen gyakori a balkéznek az az áldozata, melyet a jobbkez ugyancsak számon tart. S a látszólagos legszebb erény valósággal hiuság, hogy ne mondjam hitványság.

A legtöbb adakozó következményekre épít, várja a kétszeres jutalmat, vagy legalább is dobbal vert dícsőítését.

No, hát nem ilyen erényekkel tartottak fenn iskolákat a nemzet zivataros multjában a Bethlenek és a Loránffy Zsuzsánnak s az alvó korszakban a Festetichek.

Lelkük össze volt forrva a nemzet életével, érdekük egy volt a haza érdekével s a haza boldogsága saját boldogságuk volt. Mintegy ösztönszerűleg fájt nekik a közügy romlása s együtt éledtek a nemzeti művelődés éltető világosságával.

A közösség eszméje és érzelme táplálja bennünk az áldozatkészséget. A kiből nem él a közösség eszméje, az száműzte magát az áldozat fogalmát is.

Nemcsak, de kárhozott magányában szánakozva néz a bolond ideálistára, ki szívének érzelmeit, agyának gondolatát s karának erejét viszi a küzdelembe a közös eszméért, a társadalom emelésére, a haza boldogítására. A kárhozatos magányba zárkózott ember zsirosz szűk otthonából, mint a kukac a sajtóból, olyan gömbölyűen mosolyog ki a bolond ideálistára.

Pedig mit kíván, semmi nagy dolgot sem kíván mai felfogásunk az áldozatkészség fejében. Modern s talán elég szerencsés körülményeink nem kívánják most egyeseknek véres martíromságát.

Csupán annyit, amennyit az erdő fájától megkíván az erdő, hogy lombjával védje szomszédját az égető nap hevetől, mert őt is védi szomszédja; gyűjtőn éltető nedvet társai számára, mert a társai is gyűjtőnek neki — s hogy emelje koronájával az erdő méltóságát, mert neki is az erdő ad tekintélyt s maradékainak életet. Mert a magános íának gyökerét is kiperzseli a nap.

Nem kíván tehát nagy áldozatot a mai törvé-

nyünk, csupán ennyit, csupán a közösség vagy kölcsönösség eszméjének ápolását, terjedjen ez a közösség akár az országra, akár egy vidékre vagy megyére, akár egy városra.

Az áldozat-készség különböző nyilvánulását nem szükséges részletesen felemlíteni.

Nyilvánulhat ez szóban és írásban, akaratban és tettben, gondolatban és érzelemben, tanácsolásban és a kézbe adott hatalom gyakorlásában, pénzben és munkában egyaránt.

Felesleges volna felemlíteni az áldozatkészség tárgyát is. Annyiféle az, a hány ága-boga van egy város vagy egy vidék ügyes-bajos életének s amennyi kívánsága van közművelődésünknek. — Talán erősebb fejlődést óhajtának humanus egyleteink. Talán ránk férne egy kissé több eszmé, rend, tisztaság, közegészségügy. Lehetnének talán jobb közlekedő utaink. Háttha nagyobb védelemre van szükségük a megtámadott ügyefogyottaknak, akik igazságtalanul szenvedik a sorstól vagy emberektől az anyagi, testi vagy lelki bántalmazásokat.

Ha ezeknek s több ilyeneknek érdekében áldozunk tanácsot vagy kalácsot, saját javunkra áldozunk. Mert

Az áldozatkészség bármilyen nyilvánulásának áldásos eredménye kihat még a maradékainkra is.

— 1 —

A műborok gyártása.

A társadalom, a közgazdaság és a magán egyén kárára, a könnyű meggazdagodás elve megajándékozta hazánkat pár száz borpancsolóval. És ezek munkája jóvelmező, mert nincs könnyebb mesterség, mint a pin-cében kényelmesen bort termelni. Nem kell hozzá sem föld, sem szőlőtöke, sem felszerelés, sem veritékes munka, hanem igenis kell adómentes tisztított szesz, szőlőcukor, glicerin, borkivonat, borkősav vagy citromsav, melyekből évenként néhány százezer hektoliter bor biztosan termelhető anélkül, hogy a jég elverné, a filloxera megemé, vagy

— En a Virágh asztalos fia vagyok; — szolt halk szelid hangon a fiatal suhanc; — Danival szeretnék beszélni.

— Mit akar vele? Nem engedem bántani a fiamat! kiáltott kétségbeesetten az öreg asszony s a szobaajtó felé húzódott. Ott megállt, tagjai reszkettek, arcára nagy aggodalom szállt.

— Hiszen nem akarom én bántani Danit, Boreza néni.

— Nem eresztem be! — kiáltott az öreg asszony és még jobban elálta az ajtót.

— De az Istenre kérem, Boreza néni, nekem okvetlenül kell vele beszélnem. Meg akarom engesztelni. Elég volt már a szerencsétlenségéből. Nézze, ezt a pénzt magunknak hoztam.

A szegény öregasszony szeme föléillant. Aki előtt a koldulás áll, arra nagy vonzó ereje van a pénznek az asztalos fia oda nyújtotta a pénzt. A szegény asszony merő tekintettel nézte; nem tudta, nem-e játék az egész? Ha-bozott érte nyulni; de mikor a fia még biztatóbb tekintettel vitte közelebb, izgatottan vette el tőle. Nézte, forgatta kezében s egyszerre csak megfordult, sugárzó arccal szaladt a szobába.

— Fiam, édes fiam! Nézd csak, mennyi pénzt kaptunk, nem kell már koldulnunk.

Az alacsony, felhomályos szoba egyik sarkában meg-reccsent egy kis szalmaágy. Azon feküdt a szegény asszony fia, Dani. Anyja szavára megfordult, fölemelte bekötözött fejét.

— Micsoda pénz? ki adta? — szolt gyenge, fájó hangon a beteg.

— Istenem, hát a Virágh asztalos fia hozta.

— Nem kell anyám, adja neki vissza! — kiáltott indulatosan, felugorva ágyában a beteg s kezét tiltólag emelte maga elé; de egyszerre csak sajtó szeméhez kapott s visszaesett vánkósára.

A szegény asszony az asztalra hajtva a pénzt, ijedten szalad fia ágyához s aggódva igazgatta vánkósát.

A felig nyílt ajtóban esendően lépett be az asztalos fia. Szelid arccal meglátszott, milyen fájdalmas benyomást tett rá a szerencsétlen cigánynak kinos állapota. Kétszer is akart szólni, de a beteg halk, fájdalmas nyögése le-zárta ajkait; nem merte fájdalmában háborgatni.

A „Zalamegye“ tárcája.

Lehet-e ez való?

A „Zöldfa“ éttermében már két napja szomorúan szól a zene. Azok a fekete képi fiúk olyan kelletlenül huzzák, Elmaradnak a régi gyűjtő dalok, mik föltűnelik, mámorossá teszik az embert. Csak a divatos nótákat ismét-letgetik minden hév nélkül. Szóval olyan este ez, mikor a bandának semmi kedve sincs játszani. A vendég is meg-unja, hamar elmegy. Tizenegy órákor már üres az étterem.

Nem esoda. A banda fej nélkül maradt. Dani, a szép fiatal primás, betegesen fekszik, elveszítvén mind két szeme világát. Azt mondják, az a gögös Virágh asztalos verte ki szemét korbáccsal, mikor együtt érte leányával szerelmes beszélgetés közt.

A cimbalmos keze még egyszer végig szalad a cim-balmán, aztán csendes lesz minden. A brácsás összeolvassa a krajcárokat, meg a hatosokat, forint ma nincs; azt el-osza hat részre. Mindenik elvesz belőle egyet; a hatodik-nak nincs gazdája, azt betakarják papírba, az a Dani primásé, majd odaadják az anyjának.

Ki ki veszi a rikató szerszámát s elindulnak hazafelé. Az utcán csendes őszi éj van. A hold fellegek mö-gött bujkál, csak néha-néha vet fényt a hallgatagon ballagó cigányokra; azok pedig nem sokat törődnek e régi ismer-ősükkel, szótlanul mennek egymás mellett.

Egyszerre azonban mégis csak kifakad ez a nehéz hallgatás a bögösből:

— Mily csuffá lett az a szép gyerek! Szegény Dani! Szomorúan tekintenek egymásra; hisz ugy szerették! A lelke volt a bandának.

— Mi lesz belőle már most? — szolt szánakozó hangon a cimbalmos.

— Mi lesz? Hát köztünk marad, — szolt közbe a sipos. — Mondok egyet gyerekek. Huzzuk el az ablaka alatt azt az ő nótáját, a melyiket annyiszor elhedegült annak a lánynak, hátha jól esik neki.

Mindegyiknek tetszett a gondolat. Megindultak hát esendően a holdvilágos utcán, merre Dani házikója esett.

A város végén, hol a közel faluba vezető országút nyílik meg egy hosszú nyárfasorral, van egy kis válogház egy pár lombos fa árnyában. Az esti homály, mely szereti a lombaljat, egészen elfődi a kis házikót. Észre se lehetne venni, ha ablakán egy kis felénk gyertyaláng ki nem világitana a homályba.

Kint ábrándos esti esend van; csak egy elkésett szekér döcög még befelé a városba, majd annak a nesze is elhallgat. Kis kócos szőrű kutya lépked befelé az ud varon, csak a szekeret szaladt ki megugatni; több dolga ma aligha akad, behúzódik hát rozoga óljába. Onnan még egyet vakkant, mintha azon mérgelednék, hogy milyen silány élet is az, ha az embert semmibe se veszik.

A kis viskó ajtaja megnyílik és egy öreg anyóka billen ki rajta; oda tart egyenesen a kutyaólhoz.

— Te, tigris, megverlek, ha el nem hallgatsz. Be-reg a gazdád nagyon, hagyj aludni. Ugy-e nem ugatsz többet kis kutyám?

Tigris nyöszörögve csúszik az anyóka elé, okos szemei pillognak, farkával a földet söpri. S az öreg asszony, míg könyes szeméit törli, megsimogatja kis kutyáját.

— Hej jó kutyám, szerencsétlenek letünk mi nagyon. Nem lesz többet, a ki mi reánk gondoljon. Koldulunk mind a ketten. Eddig ő keresett nekünk, most meg mi fogunk neki koldulni. A gonosz emberek szerencsétlenné tették.

A szegény asszony lerogyott a földre s ott zokogott fájdalmasan. Tigris is még jobban nyöszörögött, mintha csak megértette volna a nagy bánatot; de egyszerre föl-kapta fejét, nyugtalanul tekintett a kapu felé s elkezdett ugatni.

A kapuban egy férfi alak jelent meg.

Tigris föluggott, az asszony is fölemelte fejét és kérdően nézett az idegen felé, majd fölkel és bizalmat-lan, felénk hangon kérdezte a jövevényt:

— Kicsoda maga? Mit keres itt?

a szárazság tönkre tenné. S ezen gyári cikkekhez ingyen szerezhető be a legnagyobb tényező: a víz.

Az előállítás költségeket tekintve, a hamis borok gyártóinak egy liter bor kerül — a minőség szerint — négy, öt vagy hat krajcárba. Az értékesítés minimuma az előállítás költsége háromszorosától terjed gyakran tizszereséig. Pl. a közép inom műbor hektoliterének előállítás költsége a pancsolónak kerül hat forintjába, vagyis száz hektó bor, minden befektetett költséget össze véve, 600 frtjába van a hamisitónak.

Ezt ő értékesíti a befektetés költsége négyszerezésén vagy ötszörösén s bevesz a 600 frt helyett 2400 frtot, melyből az előállítás és forgalomba hozás költségét levonva, lesz 100. Hl. boron a tiszta haszon 1800 frt. Ezen számítás azonban még az átlagos közép szám magasságát sem éri el, mert egyes esetekben, — ott, hol a hamisítás a lehető legnagyobb mértékben ment, — egy liter bor előállítása került 3 krajcárba s értékesítve lett 20—24 kr.-on.

Mindezekből világosan látható, hogy amily piszkos és megvetendő, ép oly jövedelmező a mesterséges borok készítése.

Nagyon természetes, hogy a termelő ily árviszonyok mellett nem léphet versenyre a hamisitókkal, a kik rendkívül sokat nyerne olcsó ár mellett is.

A nyereségből fényes háztartást visznek, elegans irodát tartanak, uri fogatokon járnak, ezeket áldoznak lapok fenntartására, melyek érdekeiket szolgálják a közvélemény irányítására. Magam is tudok esetet, midőn egyik vidéki napilap szerkesztőjének 5000 frtot fel ajánlottak alig 2 hónapja csak annyit kötve ki, hogy ha mellettek nem is, de ellenük ne írjon, és a szerkesztő nem fogadta el az ajánlatot.

Ezek a társadalom ama filloxiái, kik egy csomó, az ő érdekeiket szolgáló embereknek kényelmes, gond nélkül való megélhetést biztosítanak, építenek magoknak fényes palotákat, vásárolnak címeket és kitüntetések, évenként milliókat tesznek a csalással, a mérge keveréssel nyert jövedelemből a takarékpénztárakba a nélkül, hogy keztyűs kezüket feltörné a kapa nyele.

Ellenben a pár száz csaló eléri akna munkájával azt, hogy sok ezer szőlő tulajdonosnak és szőlő munkásnak a szájából veszi el a kenyeret. Pedig ezek verítéke hull, míg megkapálják a soványan eresztő venyigét. Egy hosszú nyárnak minden közelgő zivatarát nézi aggódva a becsületes termelő, hogy nem teszi-e tönkre reményeit?

Félti fagyától, dértől, százele ellenségtől s majd ha eljön a szüret, szomorúan tapasztalja, hogy mustja minden litere, — nem számítva a földértékét és saját fáradságát, — benne áll 30—40—50 kr.-ba. Ekkor jön az egyik alkusz s ígér a must literjéért 15—20 krt; jön a másik s az még kevesebbet ígér.

És most mit tegyen a szegény szőlő termelő, kinek váltója, — melyre a munkálatásra vett fel pénzt — lejárobán van? Kénytelen felelőre odaadni termését, mert a vevő azt mondja, hogy őbort kap 20—25 kr.-ért. Egy szóval látja a szegény gazda, hogy nem kapja meg befektetett pénzét.

Mit tesz?

Vizezi a mustot.

A 10. hl.-ből csinál huszát s ezt eladja 10 frtjával. Gondolja, hogy nem cselekszik rosszul, mert neki 40 krba kerül a munkálatás, 10 krt ajánlanak s így csak 20 krt kap, mivel szembe a vesztesége még mindig 30 kr.

A termelő eme téves lépését legtöbbször felhasználja a hamis borok gyártója. Bejár ügynöke 3—4 vármegyét s rendre kóstolja a kistermelők borait s a hol észre veszi a pancsolást, annak a borát azonnal megveszi s első dolga az ilyen borokat hatóságilag megvizsgáltatni.

A vegyvizsgálat konstatálja a vízben levő ásványi alkotórészekből a pancsolást. Elítéli a szegény bor ter-

melőt, a ki borával kárba marad s szegényével gunytergya a vidéknek.

A kis tolvaj bűnhődik, a nagy tolvaj, a hamisitó, markába nevet, szítja a kistermelőt, kürtöli a lapokban az esetet, mi alatt folytatja hatványozott mértékben mérgekeverő munkáját.

Ime egy hatalmas közgazdasági harez, melybe a becsületes termelőt a csalók vitték s a melyben a megélhetés gondjai miatt a tisztességes munkához szenny kell, hogy tapadjon.

A társadalom megveti a bűnösöket; általában egyforma mértékkel mérlegeli úgy a borpancsolót, mint a termelőt, ha üzelmekről lehull a lepel. Pedig alapszabály a pancsoló a bűnös.

Azonban talán lesznek, kik ezeket tudva, mégis a szőlő termelőt ép úgy elítélik, mint a hamis borok gyártóját, ha rá bizonyul, hogy tiszta termését pancsolja.

Az ilyeneknek ama furfangos eljárását ajánlom figyelmükbe, melyet a hamis borok gyártói ország szerzte nem megvetendő eredménnyel gyakoroltak s gyakorolnak a jelenben is.

Ök százezerekre menő hamis bor készletüket a novemberben kezdődött hamisbor hajsza miatt, az ország különböző bortermő vidékein, falukon, paraszt gazdáknál elhelyezték, hogy sem a vizsgálat le ne foglalhassa, sem el ne kelljen önteni.

Azon gazdáknak, kik az ilyen bort elfogadták, az eladásért magas jutaleket ígértek. Csak így történhetett meg, hogy szőlő termelő gazdáknál a vizsgálat műborokat foglalt le. Nagyon természetes, hogy egy két titok titudódott, de több nem, mert jól megfizették ama büntetés és hallgatás díját, melyet a hatóság az eladóra rótt.

E fillokszerák ellen nehéz lesz a küzdelem, mert csalással, törvénybe ütköző hamisitással szerzett milliókból százezereket áldozhatnak arra, hogy pancsolásaikkal a piacot maguknak jövőre is biztosíthassák, hogy szőlőtermelő gazdáinkat tönkre tegyék, szőlőtermő vidékeinket kipusztítsák.

Csak ugy akadályozható meg mind ez, ha úgy a hivatalos hatalom, mint a társadalom a legerélyesebb üldözést indítja meg bűnös manipulációjuk ellen.

Cs. Péterffy József.

Felvétel a katonai intézetekbe.

a) A flumei tengerészeti akademiába.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelkezése alatt álló flumei m. kir. tengerészeti akademia céjja a kereskedelmi tengerészeti pályára készülő ifjaknak szakszerű elméleti és gyakorlati oktatást nyújtani.

A tengerészeti akademia igazgatóságától nyert értesítés szerint a tanintézet tanfolyama 3 évre terjed és tannyelve jelenleg olasz. A tanév szeptember 1-én kezdődik és június 30-án végződik. A jövő tanévben 15—20 tanulót vesznek fel. Az oktatás teljesen ingyen és nem kell semmiféle tandíjat vagy egyéb tanítási illetéket fizetni.

A növendékeket rendszerint az első osztályba veszik fel. A második évfolyamba oly növendékeket vesznek fel, akik az akademia első évfolyamát sikerrel elvégezték, vagy pedig igazolják azt, hogy az alább megállapított követelményeknek megfelelnek.

Felvételi feltételek: I. az első osztályba: betöltött 14-ik életév, a középiskola vagy a polgári iskola IV-ik osztályának sikeres elvégzése, a tengerészeti pályára való testi alkalmasság, kifogástalan előélet, a felvételi vizsgálatnak sikeres letétele. II. a második osztályba: a betöltött 15-ik életév, a középiskola vagy polgári iskola V-ik, avagy a felső kereskedelmi iskola alsó osztályának siker-

csuf. Nem fél-e majd tőle, ha arcára tekint? Nem riasztja-e vissza az a két vak szem, melynek fényében azelőtt annyi büvös erő, annyi szerelem sugárzott? Nem lehet. Ha még úgy szerette is, meg kell hidegülnie. Oda van az a kirajzolt menyország! Oda vannak a szép álmok s velük a boldogság!

Az ajtón kopogtattak.

A beteg is, az anya is fölzestek.

Egy beburkolt női alak lépett be a szobába, halkan, félénken. Bent megállt. Fejéről levonta a kendőt s előtűnt halvány, barna arca, kisírt szemekkel. Fájdalmas tekintetűleg úgy illett a bomladozó dús haj keretül. Körülnézett, majd az ágy elé lépve, térdre hullott. Elkapta a primásnak egyik kezét s zokogva hajtá rá forró homlokát. Majd felemelte rá könnyes szeméit.

— Haragszol rám? Átkozol ugy-e? Bocsáss meg, nem az én vétkem! — nyögte fuldokló hangon.

— Irma! — kiáltott Dani. Felugrott ágyából s magához vonta a térdelő leányt.

A leány oda ült mellé az ágyaszélre. A szegény öreg asszony meghatottsággal nézte a boldog ölelkezést.

— Hát mégis szeretsz? Hát tudsz te engem így is szeretni?

— Óh Dani!

— Azt hittem, rám sem nézel többet; ha meglátsz is, elszaladsz előlem. No nézz rám, hát tudsz te így, csúf arccal is szeretni engem.

— Szeretlek, csak úgy, mint ezelőtt. Elszöktem érted az apamtól.

— Ah, az apád! Amennyire szeretlek téged Irma, annyira gyűlölöm az apádat; — de ő se fog áldani engem, tudom. — Egész keserűséggel mondta e szavakat, úgy, hogy a leány szinte visszazökkent.

— Ne bántsod az apádat, Dani; — könyörgött neki. — Ha engem szeretsz, bocsásd meg az apádnak, vagy ne is goncolj rá.

— Miért is apád neked! — háborgott egyre Dani.

— Ugy-e nem gondolsz rá többet. Elmegyünk ebből a városból, senki se fogja tudni, hova; majd valahol csak megélünk boldogan, nyugton.

rel való elvégzése, a tengerészeti akademia első osztályában előadott tantárgyakból a felvételi vizsgálatnak sikerrel való letétele, a tengerészeti pályára való testi alkalmasság, kifogástalan előélet.

A mellékleteikkel együtt szabályszerű bélyegekkal ellátott folyamodványokat a tengerészeti akademia igazgatóságához kell intézni és legkésőbb augusztus hó 25-ig elküldeni. A folyamodványhoz csatolandók: keresztlevel, honossági bizonyítvány, hatósági orvosi bizonyítvány igazolásul annak, hogy a tengerészeti pályára való alkalmasság felül folyamodó színmegkülönböztetési képességgel bír, végül a végzett tanulmányokról szóló összes iskolai bizonyítványok, vagy a végzett utolsó osztályról szóló iskolai bizonyítvány.

A felvételi vizsgálat tárgyait az első osztályba való felvételnél képezik: a magyar vagy olasz nyelv, földrajz, a közönséges és betűszámant, mertan és mértani rajz. A felvételi vizsgálatot aszerint, amint a pályázó a magyar vagy olasz nyelvből kívánja kimutatni ismereteit, magyar vagy olasznyelven kell letenni. A felvételre pályázó köteles kimutatni, hogy a fent elősorolt tantárgyakból a középiskola vagy a polgári iskola mind a négy osztályában előadott tananyagot ismeri és abban kellő jártassággal bír.

A felvételi vizsgálaton megkívánt ismereteket részletesen feltüntető programot a tengerészeti akademia igazgatósága kívánatra megküldi.

A felvételi vizsgálatot Fiumében a tengerészeti akademia tanári testületének vizsgáló bizottsága előtt kell letenni, miért is a pályázók szeptember 1-én az akademia igazgatóságánál jelentkezni tartoznak.

b) Katonai reáliskolába.

A cs. és kir. hadsereg katonai nevelő- és képzőintézetének első csoportjában az 1899/1900-ik iskolai év kezdetén mintegy 400 egész- és feltandíjmentes kincstári, illetőleg alapítványi és fizetéses helyet töltenek be.

A felvétel feltételei: magyar vagy osztrák állampolgári jog; testi alkalmasság; kielégítő erkölcsi magaviselet; a felvételre megkívántó életkor (alreáliskola I. évfolyamára betöltött 10 év, túl nem haladott 12 év); a megkívántó előismeretek (az alreáliskola I. évfolyamára a népiskola 4 vagy 5. osztályának kielégítő látogatása); a 14 frt évi tandíj fizetés kötelezettségének elvállalása.

A katonai reáliskolákban és akademiákban egészen díjmentes vagy felfizetéses kincstári helyekre csak a tényleges katonai szolgálatban álló vagy a rokkantak állományához tartozó tisztviselők, katonai hivatalnokoknak és altiszteknek, azután udvari és polgári állami hivatalban tevőknek fiai birnak igényvel.

Valamennyi jelölt felvételi vizsgálatot tartozik tenni és pedig az alreáliskola I-ső évfolyamába anyanyelven is letehető s a németnyelv nem tudása különben jól képezett pályázóknak felvétele tekintetében akadályul nem szolgál; a katonai főreáliskolába és katonai akademiába való felvételnél a vizsgálatot németnyelven kell letenni.

A felvételi kérvényhez melléklendő: keresztlevel, illetve születési bizonyítvány; katonai orvosi bizonyítvány a pályázónak testi alkalmasságáról; a legutolsó iskolai bizonyítvány vagy értesítő és a mult évben nyert egész évi bizonyítvány; honossági bizonyítvány; különös igazolása alapítványi helyekre pályázóknál annak, hogy a pályázó az alapítványi oklevelben foglalt feltételeknek megfelel.

Fizetéses növendékeket a katonai alreáliskolákba és katonai akademiákba oly számban vesznek fel, a mint ezta megfélelő férőhelyek megengedik. Ellátási díj a katonai reáliskolákban évi 400 frt, katonai akademiákban pedig évi 800 frt, mely félévi részletekben előre fizetendő.

A leány oly gyengéden, oly szerelemmel karolta át Danit, hogy azt az ölelés és az édes csók egészen lefegyverezte.

— Megyek veled, Irma, ahova akarod, csak vezess; hisz úgy szeretlek és te oly jó vagy. Áldjon meg érte az Isten! — túlboldogan a szerelemtől és ellágyulva a meghatottságtól rebegte Dani e szavakat.

Közben a szegény anya csendes zokogása hallatszott.

— Édes anyám, mi a baja?

— Örömben sírok édes fiam, hogy az a jó Isten így megvizsgált bennünket; motyogta könyei közül az anyóka.

Mind hármuknak a szívét jólesően hatotta át a szeretetnek az a melege, mely kikelti a jövendő boldogság csiréit. A meghatottság elnémította őket; csak az örömköny beszélt a szemekben s a boldog mosoly az arcokon. Szívük telis-tele volt érzellemmel. — Oh, az a csudás szívbeli melegség, mely ezt a szűk kis kört áthatotta, mennyire fölemeli a lelket, mily nyugalmat önt a kebelbe! Olyan volt ez a három szív e szeretetben, mint három zöldülő lomb, melyen a tavasz ereje fakadoz; a lombok árnyában szelid vágyak apró fészkei, melyek körül a remény szellője süg-büg szebb napokról...

És e megható elfogultságnak közepette egyszerre csak megrezdül az ablak alatt egy édes-fájó melódia. Azok a barna képű, meleg szívű fiúk huztak rá a nótára, mely kinja-keje egyaránt az érző szívnek:

„Azt sem kérde, sokáig élék-e?”

Csak azt mondd meg, rózsámé lesz-e-e?”

Szólt a hegedű lassan, bánatosan. Minden hangja mutatta, milyen mély a szive annak, aki huzza.

A kis szoba mécsének lángja csodálkozva nézte a nagy boldogságot az édes anya és a két szerelmes arcán. Azok pedig még jobban egymáshoz simultak; mintha csak szép álmoknak vélnék az egészet, mintha nem mernének himni benne s ott lebegett előttük az a kétkedő kérdés: „Lehet-e ez való?”

Horváth Ferenc.

A kincstári és fizetési helyek adományozását kéri folyamodványokat a hadsereg kiegészítési kerületi tér-és hadtestparancsnoksághoz f. évi május hó 15-ig kell beadni; mert az ezen határidőn túl beérkező kérvényeket egyszerűen visszautasítják.

Néprajzi rovat. (VI.)

Török világ Magyarországon.

— A zala-egerszegi határjárás. —

Egy sajtóságios husvéti népszokás állandósult meg Zala-Egerszegén, ezelőtt több mint háromszáz esztendővel, még a török világban.

Hiteles krónikánk nincsen ennek a népszokásnak az eredetéről. De nincs historiai alap nélkül. Az 1526-iki Mohács utáni török világból való. Annyi bizonyos, hogy legkevesebb háromszáz esztendő elmúlt már kétéltézése óta s a formulát még híven tartja Zala-Egerszegén a nép, csupán a historianak egyes részeit variálja szájról-szájra adogatva.

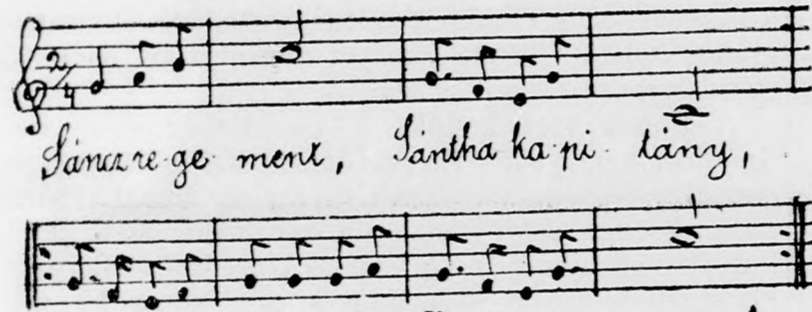
De nem csak magát a hiteles krónikát nélkülözzük: háromszáz esztendő óta nem igen jegyezték fel még a népszokásnak ismétlődő formuláját sem. Ezelőtt 23 esztendővel jelent meg egy gyűjteményes munka Bátorfi Lajos szerkesztésében »Adatok Zalamegye történetéhez« címen. Ebben Szélig Ferenc (I. 181.) »Zala-Egerszeg történelmi multjához« cím alatt megemlíti néhány sorban ezt az u. n. határjárás. A »Zalamegye« is leírta néhány jellemző vonásban ezt a szokást ezelőtt 10 esztendővel. Legújabbban a »Zalavármegyei Hírlap« irt róla egy cikkelyt a megbízhatatlan történelmi oldalát véve thémául »Sánc regiment« cím alatt. — Minket inkább érdekel maga a népszokás, amelyből, ha úgy tetszik, a tudós történész következtethet a nem épen világos és kétes fontosságú eredetre.

S a harmadik érdekes megjegyzés az, hogy ehhez a zala-egerszegi határjáráshoz hasonló — tudunkkal — nincs több az országban.

Leírom egyszerűen úgy, amint, amilyen hatást tesz az idegenre, első jelenlétére.

Husvét szombatján este, miután már hat óra tájt megtörtént a katolikus vallás szerinti nagy körmenet a feltámadás emlékére, a megszokott csendre verődik a város, kilenc-tíz óra közt azonban szokatlan zsbongás vonul végig az utcákon.

Nagy népcsofület van. Sipolnak, trombitálnak, dobolnak s énekelik a következő szöveggel ezt az érdekes régi dallamu indült:



nem ritkán »sánc regiment«-et mondva, mely esetben az ellenséget éri a gúnyos kicsinylés. (Ebben az évben a hatóság elvette tőlük a sipot, dobot és trombitát, hogy a szenderegők álmát ne háborítsák.)

Tíz órakor harangoznak egyet. Tizenegykor megint s tizenkettőkor harmadikat. A nép betödul a templomba. Harmanc-negyven fegyveres ifju legény sorakozik az oltár előtt, rendes polgári ruhájukban, de puszpangos folekcsitett kalappal a fejukön s vállukon ugyane tavaszi zölddel felcírázott puskával. Ez a magyar regiment régen több tagból állott, öregből ifjuból egyaránt. Az élükön áll, gyakran köztük jár és rendet csinál az öreg erdópásztor, aki az ök kapitányuk. Most Kovács Józsefnek hívják. A pap egy kis rövid imádságot tart, megáldja és utnak eresztí őket. Ha épen maga a pap nem vehet részt ez éjféli misen, kerül a közönségből. Most éppen nem jelenhetett meg. A kapitány a közönségből szölit elő valakit. Muki előre lép s a harangozó segédletével oltár éjé térdepel és imádkozik.

Ezalatt levezdik az oltár mellől a kopott és megrongált régi nagy zászlót, melyet török zászlónak tartanak, mit annak idejében vettek volna el, de amelyet aligha megnézett eddig valaki közelről. A zászlónak a rudra erősített végén egyik felöl ez van írva:

Stephanus. ora pro nobis. 181«. másik felöl pedig:

»Emerice. ora pro nobis 181.«

(Szent István első királyunknak Imre nevü fiát is szentté avatták később. Ezt is megszölitja a zászló, hogy imádkozzék érettünk. A 181 mellől a negyedik szám bihetöleg lekopott.) A zászlót is felpuszpangozzák s egy puská nélküli ember veszi kézbe a csapat élén.

A magyar regiment most páros sorban megindul s a trombita, dob és sip mellett fujja: »Sánc regiment«... Most csak a város végén teheték ezt. Nagy tömeg kíséri végig a Kossuth-utcán, kik aztán visszamaradoznak. A regiment pedig megy ki Bessenyo felé, fel a Jánkahegyre s így tovább a határt, mintegy örcsapat. A hegyi lakók persze minden lépésre megvendégelik. Mert a régi jó bö bor is megmaradt — emléken. De ha a bö bor elfogyott is, a magyar vendégszeretet valóságban a régi még.

Réggel husvét első napján, a város másik végén kerül elő a puszpangos csapat — jelen évet kivéve — sippal, trombitával, s nagy jókedvvel és nyolc óráig szakadozottan járnak-kelnek a városban; de ekkor megint sorba állanak a város szélén levő Kalváriánál, a hol hajdanta tönkre verték a török csapatot, a védő sánczon kívül.

Most vallási szertartással »processioval« rendes papi kísérettel vonul ki ide az óriási tömeg, mely körmenet

csupán e célra maradt meg ebben a városban erre az időpontra.

A nép éneklí: »Feltámadt Krisztus e napon«... A kápolnához közeledve az ott várakozó »regiment« sor-tüzet ad. Itt-ott mozsárágyut sütogetnek. Vallási szertartást végeznek s ezután a regiment vezetése alatt visszajön a tömeg a templomig s itt eloszolnak. — Ezt több-kevesebb változással évenként ismétlik.

Ez, amit látni lehet.

A mit pedig tudni lehet az, hogy ezt a ceremóniás határjárás emlékezet óta tartják Zala-Egerszegén. Még a német világban is csak egyszer tudta eltüntetni a dzsandar-kapitány. A későbbi magyar világban is megpróbálták egyszer eltüntetni, de úgy, hogy maga az eltöltö hatóság sem tudott szabadulni a megszokás hatalma alól s míg egyfelöl eltöltöta, másfelöl maga rendezette végig hivatalosan — a tüzöltö csapatall. Hanem megint csak visszazölitö a nép szabad regimentjére.

A mit végre sem látni, sem tudni nem lehet határozottan, hogy hogyan is történt volt az a magyar-török összezapsás, ami ezeknek az emlékeztetö jeleknek a kiinduló pontja: azt csak sejtöni lehet ezekböl a jelekböl s a következö szájhagyományokból.

Egyik elbeszélés azt mondja, hogy egy portyázö török csapat a várostól négy kilométerre levö Bessenyo határáig jött s a hegy alatt táborozott. A kis város lakossága pedig az elriasztö taktikához folyamodott. A lakosság apraja-nagyja egybeverödött, egész éjjel járta az utcákat sippal, dobbal, trombitával s minden kigondolható számmal s mint hajdan Jerikö ostrománál oly étkelen lár-mát csapott, mintha kitudja hány ezeren volnának, hogy Bessenyoig hallatszolt s a megrémült török csapat el-kotrödött.

Mások azt mondják, hogy egész a város széléig jött a török s a Jánkahegy alatt táborozott. De azt akarta, hogy a lakosságot egyszerre mind legyilkolja. Az erdöpásztorölt meg tudakolta, hogy milyen alkalommal gyülekezik egybe a nép. A vallási processio épen alkalmas lett volna neki. De a megvesztegetett pásztor úgy tett, mint Regulus Rómában: ahelyett, hogy titkot tartott volna, épen barcra tüzelte, fellármázta az egész várost s vezére lett. (A nóta szerint a vicispán volna a vezér.)

A vallási külszint megtartva a mostani templom mellett levö fatornyu templomból indult ki az egész nép-ség vive az u. n. »cseserfaágyut« is. Minden egyes ember jól felfegyverkezett kabátja alatt, a mivel csak lehetett s szent énekeket énekelve vonult a Kalvária felé, cselre-cselt vette.

A városnak igazi fegyveres kis csapata, a »sánc regiment«, egyesültén a népfölkelö táborral a gyermekek és asszonyok szolozsma éneke mellett rontott ki a meglepett török csapatra, melynek még álmétkodásra óta maradt ideje. Úgy levágták őket, hogy csak a basa maradt meg hirmondónak. Ebböl sem lett hirmondó. Egy darabig a bessenyoí erdőben »ujdokolt s makkal töplákkozott. Mikor egyszer lehajolva a makkot szedegette, a bessenyoí kanász hozzászöjtött a szekerejével s egy csapásra kettöt csinált belöle.

Közlí: Borbély György.

A keszthelyi ipartestület köréböl.

A keszthelyi ipartestület f. hó 3-án Opperl Károly elnök elnökle alatt tartotta meg az évi rendes közgyűlést, melynek első tárgyat a mult évi közgyűlés jegyzökönyvének felolvasása képezte.

A felolvasott jegyzökönyv tudomásul vétele után Pöltz Pál községi tanító, aki az ipartestület jegyzöi tisztét annak az 1885. évben történt megalakulása óta viseli, terjesztette elő a lefolyt év, az ipartestület fennállása 14-ik évéröl, egybeállított terjedelmes jelentését.

A jelentés első sorban a hatóságí felügyelet körében előfordult azon változást hozta a testület tagjainak tudomására, mely szerint Lendvay József volt iparhatóságí biztos ezen tisztségéről 1898. évi július hó 6-án leköszönt, minek folytán a fözolgabirói hivatal ugyanazon hó 26-án Stieder Lajos városi ügyész, köz- és váltó ügyvédet nevezte ki iparhatóságí biztossá.

Tudomására hozza a jelentés a közgyűlésnek, miszerint boldogult emlékü Unterberger Ferenc alapítványának kamataiból f. évi január hó 8-án 1000 frt osztott ki, melyböl 40 szegénysorsu iparost egyenkint 25 frt segélyben részesítettek; továbbá, hogy az ipartestület ezen nagylelkü jötevöje által 10 évvel ezelött tett alapítványi tőkéje az idö szerint 22.874 forint s hogy ezen alapítványból 10 évi fennállása óta 256 ipartestületi tag köztött 100-, 50- s illetve 25 frtjával 6,219 frtot osztottak ki segélykép.

A jelentés ezután Khern Rezsö volt goergicomi urad. ispán elhunytáról emlékez meg, aki 1892. évben 500 frtos alapítványt tett és adott át az ipartestület elnökének Keszthely város ipara emelése- és fejlesztésére. Az ipartestület tagjai a megboldogultat egy »Névtelen« jötevö név alatt ismerték s alapító levelét a mult évi november hó 7-én bekövetkezett elhunya alkalmával bontották fel s kinyomatva osztották ki a tagoknak. Ezen 500 frtos alapítványból a testület tagjai 4^o/o-os kamattal mellett két évi időtartamra nyerhetnek kölcsönt; évi kamatait pedig évenként egy, vagy az iparában, valamint a tanonc iskolában is jó előmenetelt tanusító s az ipartestület által évröl-évre rendezni szokott kiállításokban is résztvevö iparostanuló részére felszabaduláskor adják ki segélyül.

Az ipartestületi könyvtárt az 1898-ik év folyamán 350 forinttal rendezték olykép, hogy Jókai nemzeti kiadású 100 kötetből álló művet, valamint Vas Gereben diszkadású összes műveit is beszerezték; s így a könyvtár ez idö szerint 739 kötetből áll.

Az iparostanulók által készített ipartermékekböl 1898. évi július hó 31 töl augusztus 7-ig terjedő időben kiállítását rendeztek, melyen 15 iparágból, 56 munkadötöl

66 tanonc, 101 tárggyal vett részt, akik köztött 193 korona jutalmat osztottak ki. Eüismeréssel emlékezik meg a jelentés Csathó Alajos ipariskolai igazgatóról, aki mint a kiállításnak az ipartestület előljárósága, mint kiállításí bizottság által megválasztott elnöke, nemesak szóval, de tettel s nemesen gondolkodó lelkeknek egész melegével buzgólkodott az ipartestület által rendezett kiállításí sikeres keresztülvitele érdekében. Az ipartestület előljárósága az 1898. év folyamán 13 ülést tartott; elintéztét nyert 247 ügydarab. Nyilvántartott 547 iparos, 627 segéd és 292 tanonc; elhalálozás, elköltözés és iparának felhagyása folytán töröltetett 228 iparos, elköltözött 314 segéd, felszabadult 62 tanonc, felbontott 31 szerződés s így az év végén nyilvántartásban maradt 319 iparos, 313 segéd és 199 tanonc.

A békéltetö bizottság 8 ülést tartott, melyen a bejelentett 8 panasz köztött 5 jogerös határozattal, 3 pedig egyezséggel nyert elintéztét.

Kiállított 69 munkakönyv és 4 ideiglenes igazolvány. A jelentés tudomásul vétele után jegyzö a számvizsgálö-bizottságnak a pénztári számadásokról egybeállított jelentését terjesztte elő.

A közgyűlés a pénztári számadásokat, mely szerint az 1898. évi bevétel 2914 frt 45 kr., a kiadás 675 frt 36 kr. és így a pénztári maradvány 2239 frt 09 krt tesz, valamint néhai Khern Rezsö 500 frtos alapítványáról, ugy a könyvtár alapról vezetett számadásokat és vagyonkimutatást, mely szerint a testület az idei összes vagyona 4602 frt 28 krt képvisel, a számvizsgálö-bizottság jelentése alapján jóváhagyólag tudomásul vevén, Salamon János pénztárnoknak a felmentvényt megadta.

Ezután a közgyűlés legfontosabb része, a tisztújítás vette kezdetét, mely közfelkiáltással a következö eredménnyel folyt le:

Elnökké lett újböl Opperl Károly; előljárókká: Braun Rudolf, Gertsl Károly, Károlyi Gábor, Kenyeres József, Laky Péter, Meizler Károly, Polgár Antal, Regensberger Ferenc, Reinhold Lajos, Salamon János, Bernáth József és Zitterbarth Kálmán; pótltagokká: Abel István, Buchberger Gusztáv, Hermán Lajos, Király Lajos, Schwartz Henrik és Szerdahelyi Jenö; számvizsgálökká: Hofman Arnold, Veláp Ferenc és Fizáry Alajos választottak meg.

A közgyűlés utolsó tárgyaként az 1899. évi költség-elölírányzatot terjesztették elő, mely szerint a bevétel 1060 frt, a kiadás 689 frt és így a remélhető pénztári maradvány 371 frtot tesz, amit a közgyűlés jóváhagyott.

Szinészet.

Havy Lajos színtársulata f. hó másodikán kezdette meg működését az »Arany Bárány« dísztermében.

Az első három előadásra az igazgató Hegyessy Mari asszonyt, a »Nemzeti Színház« kiváló művésznöjét, nyerte meg.

Távol legyen tölém, hogy a nagy tragikáról kritikát írjak! Az előtt, kinek tehetségéről és művészi játékáról a fővárosi sajtó — minden alkalommal — oly elismeröleg nyilatkozott: én csak meghajolhatok!

Hegyessy Mari asszony a mai művésznök legvonzóbbika. Édes, kedves megjelenése, csengö, behizelgö hangja, heves temperamentuma — úgy szölván — erre praedestináltak.

A világot jelentö deszkákön egyedül szerepében él s csak úgy játszik a hallgatóság érzelmeivel... Ha örült földalmában felsikolt: velökiig hat; ha sir, vele könyözünk s ha a sok küzdés, szenvedés után cölt ér s megpihen: édes nyugalom fészkel be magát lelkünkbe is...

Kár, hogy tömeges látogatás nem szolgálhatott elragadó játéka keretül!

Ami most már a társulatot magát illeti, mondhatom, — jó és törekvö tagokból áll. S ami hüny eddig mutatkozott, amit észre is vehettünk, böven fogja azt pótolni az igyekezet és józan törekvés.

Persze, hogy ez így is legyen, kell, hogy Zala-Egerszeg polgárai se legyenek oly farkarok és szükkeblüek, mint eddig!

A heti másorról a következökbön számolunk be:

Vasárnap (»A cigány«) Hegyessy Mari Rözsi szerepében lépett fel. A szíve-lelke sugallata szerint örülési szerelmes cigánylányt tökéletesen alakította. Az örülési jelenet alkalmával mindenki lélegzetét visszaföjtve — a nagy tragikával — szenvedett. Havy »Zsiga« öreg cigány szerepében jeleskedett. Heltay nem csak jól játszott, de művésziösen hөгedült is. Tapsot kapott Balog, mint Kurta, Reeskey Hermin, mint nyelves Rebeka paraszt-asszony.

Hétfőn délutánra hirdetett zóna előadás: »Az Ördög mátkája« a közönség részvétele miatt: elmaradt. Az estéli előadásban »Romeo és Julia« került színpa. Julia Hegyessy Mari volt. Ez alkalommal szép számu és díszes közönségtöltötte meg a termet és tapsolta meg »Julia« a nyílt színen is. Havas Jenö, mint Romeo, teljes mértékben megnyerte a közönség tetszését és a felvonások végével többször hívták a lámpák elé. Hibája, hogy nagyon »pözöl« és hangja rekedt és fityolozott. Egyebekben ő a társulat egyik legképzettebb tagja. Havy »Lörinc« barát, szerepében ugyancsak kitett magáért. Heltay méltó társa volt Romeónak, nemkülönbön a szanguinikus Párisnak (Balog Árpád.)

Keddén Hegyessy Mari utolsó felléptével »Denise« került színpa. A Dumas S. nevétöl idegenkedö közönség szinte tüntetett távolmaradásával. Havy, a sokat szenvedett, becsületes Brissot szerepében ugyancsak vállán tartotta a darab sikerét. Szücs M. (De Thausettné) közvetlen játékaival, sikkes ruháival jól hatott. Balog A., Havas Jenö szereplés esetén (úgy az összzemélyzet is) hatást ér-hettek volna el. Ez alkalommal Hegyessy Mari asszony remek virágcsokrot kapott.

Szerdán a »Vígsház« állandó kassza-darabját: »A végrehajtöt« játszották alig pár ember előtt. E deprimáló eset dacára is színészeink nagyszerűen játszottak. Sokszor a t. publicum pereekig kacagott. Heltay ugyancsak kitett

magáért, nem különben kedves végrehajtó kollégája, Havassy Lajos. Vajda Ilona (Antoinette) naiv asszonyka szerepében kedves volt. Szücs Mari (Cyprienne) a rafinézott, élvezteg fővárosi divát kitűnően alakította. Balog Árpád és Havassy is sok tapsot kaptak.

Csütörtökre ismét »A végrehajtó«-t hirdették, de az ürességtől kongó ház előtt el nem játszhatták.

A boldogtalan director 5 frtos kasszájánál tépte hátját; én megszánva, hozzáléptem.

Mit csináljunk director úr? . . .

Koplalunk és várunk! volt a felelet.

De hát mégis — tüzeltem.

Pakolunk és utazunk — „gyalog“!

Én vagyok bátor hozzá tenni: Zala-Egerszeg igen nagy becsületére és jó hírnevére!

Az Isten szent szerelmére, vigyünk kenyeret a szegény művészeknek! . . .

Siposs Géza.

Hivatalos-rovat.

I.

Zala-Egerszeg rend. tan. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy az 1886. évi XXII. t. cz. 27. §-a értelmében Jánka-hegyközség módosított szervezeti és rendszabályai a v. főjegyző irodájában 1899. ápril 4-től május 4-ig az esetleges felszólalások megtehetése végett, közszemlére kitétettek s a hivatalos órák alatt bárki által betekintheők.

Zala-Egerszegen, 1899. ápril 4-én.

II.

Zala-Egerszeg rend. tan. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város területén a védhímlő oltás és újraoltás 1899. ápril 15-én illetve 14-én kezdetük meg. Az újraoltás minden pénteken d. u. 2 órától kezdve folytatolag, az áll. elemi iskola egyik tantermében, — az általános oltás minden szombaton 2 órától folytatolag a városi új ovoda földszinti helyiségében fog eszközöltetni.

Felhívtnak a t. e. szülők, akiknek oltásra kötelezett gyermekeik vannak, hogy azokat a kitűzött helyre és időre, tisztán felöltözve annál inkább elvigyék, mert ellenesetben kényszer útján fognak ezen kötelesség teljesítésére szoríttatni.

Zala-Egerszeg, 1892. április 7-én.

Botfy Lajos, polgármester.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

A hercegprímás Balaton-Füreden. Vaszary Kolos bíbornok hercegprímás dr. Kohl Medárd pápai praeletus kíséretében f. hó 4-én Balaton-Füredre érkezett. A hercegprímás Balaton-Füreden teljes visszavonultságban szándékozik tölteni napjait és ott egyáltalában senkit sem fogad.

A városi képviselőtestület folyó hó 15-én délelőtt 9 $\frac{1}{2}$ órakor Csertán Károly alpolgármester elnöke alatt tisztújító képviselőtestületi ülést tart, melynek egyedüli tárgyát az elhalálozás folytán üresedésbe jött rendőrségi írnoki illetve helyettesrendőrkapitányi állásnak választás utján való betöltése képezi. Ugyanazon a napon d. e. 10 órakor rendes képviselőtestületi közgyűlés lesz a következő tárgysorozat: a számvevő és számvizsgáló bizottság által megvizsgált 1898-ik évi városi gyámpénztári számadás előterjesztése; az utcai világításra vonatkozó árlejtési feltételek megállapítása; a kaszárnyánál előfordult tüzeset bejelentése; Fischer Mór telepedési kérvénye.

A nemesi pénztári választmány évnegyedes gyűlését f. hó 14-én délelőtt tartja Zala-Egerszegen a megyeház kis gyűléstermében.

Járásbíró kinevezés. Ő felsége a király Papp László tapolcai járásbírói albirót a tapolcai járásbíróiághoz járásbíróvá nevezte ki.

Eljegyzés. Dr. Grünwald Samu zala-egerszegi köz- és váltó ügyvéd eljegyezte Jánosvári Zolner Sarolta kisasszonyt, Zolner Ferenc kereskedő kedves leányát.

Pincszövetkezet alakítása. Jeleztük lapunk egyik előző számában, hogy Hertelendy Ferenc, a Zalamegyei Gazdasági Egyesület elnöke, leszenca-tomaji földbirtokos, pincszövetkezet létesítésén fáradozik. Ebben az érdemben összehívására Tapolczán a vidék szőlőgazdái értekezletre gyűltek egybe, amelyen az összehívó indítványára egyhangúlag elhatározták, hogy „Balatonvidéki szőlőgazdák szövetkezete“ címmel a szövetkezetet megalakítják, azonban egyelőre csak szűkebb körben s tagjai csak azok lehetnek, akik legalább 3 katasztrális hold szőlővel bírnak; a szövetkezet működése a tapolcai kir. járásbírói területébe tartozó községekre terjedne ki. Az értekezlet Hertelendy Ferenc elnöke alatt Takács Jenő, Tuss Antal, Vastagh János és Handlery Gusztáv tagokból álló bizottságot küldött ki a szövetkezet alapszabályainak kidolgozására s egyuttal elhatározták, hogy az alakuló gyűlést f. hó 9-én tartják meg Tapolczán.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: »Trsztjányzky Ödön úgy a maga, valamint testvérei és összes rokonai nevében fájdalommal telt szívvel jelenti, felejtkeletlen édes atyjának Trsztjányzky Lajos hites ügyvéd és volt 1848—49-iki honvéd hadnagynak Keszthelyen, folyó évi április hó 4-én, életének 74-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 5-én délután 5 órakor fognak a Szent-Miklósról nevezett sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig f. évi április hó 6-án reggel 8 és fél órakor fog az Urnak bemutattni. Keszthely, 1899. évi április hó 5-én. Áldás és békei lengjen hamvai felett!«

Az „Alsó-Lendvai Kerékpáros Egyesület“ megalakulásáról lapunk előző számában már megemlékeztünk. Pótlólag közöljük az egyesület megválasztott tisztikarát: Huf József elnök, dr. Wollák Adolf alelnök, Gutmann Lajos titkár, Németh Mihály kapitány, Marton Kálmán

pénztárnok, Koller Ferenc háznagy, egyuttal szertárnok és helyettes kapitány. Választmányi tagok: dr. Hajós Kálmán és Tivadar Ferenc; választmányi póttagok: Hadrovics Elek és id. Schwarz Samu.

Hymen. Wiesinger Károly sümegi állami reáliskolai tanár f. évi április hó 2-án eljegyezte Trillhaas Margit kisasszonyt Sümeghen.

Adomány. A zala-egerszegi ipartestület elagott iparosok alapjára Keszly Ferenc ur 10 frt 20 krt, Varga György ur 2 frt 80 krt s özv. Schnatter Antalné asszonyság 50 krt volt szives adományozni, mely adományozásért az előjáróság nevében köszönetet mond az elnökség.

A körjegyző választás rendben ment végbe e hó 4-én Bakon Thassy Lajos főszolgabíró elnökletével. Hat jelölt közül Kamper Márton nyert 42 szavazatból 32-t s így ő lett a körjegyző.

Az alsó-lendvai önkényes tüzoltó egyesület évi rendes közgyűlését Hajós Mihály elnök elnöke alatt tartotta. Az egyesületnek van 22 működő és 43 pártoló tagja s így a humannus egyesület nagyon is rászorul még a közönség támogatására. Az új tisztikart következőleg választották meg: Hajós Mihály elnök, Fuss Nándor alelnök, Gutmann Lajos titkár, Simon Zsigmond pénztárnok, dr. Wollák Adolf ügyész, dr. Józsa Fábán orvos. Választmányi tagok: a) a pártoló tagok sorából: Balog Árpád, Karabélyos Elek, Kormos Ármán, Lendvai Mátyas, Matyasovszky Vince, Marton Kálmán, Neubauer András, Reverenci István, Szmodits Viktor, Tivadar Ferenc, dr. Wollák Adolf, Wortmann Benő; b) a működő tagok sorából: Augusztics György, Antauer János, Bors István, Fliszár János, Kopeckzy József, Pivár Ferenc, Toma János, Toma Gábor, Tanczos János, Toplak János, Tkálcecz József és Török József.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Eitner Zsigmond a maga és neje Fülöp Erzsébet, úgy gyermekei Emica és Margitka, valamint az összes rokonság nevében fájdalommal megtört szívvel jelenti, hogy felejtkeletlen fiúcskájuk Józsefka folyó hó 2-án délután 4 órakor életének 4-ik évében jobblétre szenderült. A szerettei köréből oly korán elköltözött kis halott földi maradványai f. hó 4-én délután fél 5 órakor fognak a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és a helybeli családi sírboltba örök nyugalomra helyezni. Áldás és béke lengjen az oly korán letört bimbó hamvai felett!

Tanügyi adakozás. Pais Kázmér f. évi április 4-én 5 frtot adott a főgymnasium ifjúsági segélyalapjához, melyért az intézet nevében köszönetet mond az igazgatóság.

Hazafias tanítók megjutalmazása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a nemzetiségi vidékeken működő és a magyar nyelv tanítása körül kiváló buzgóságot kifejtett tanítók közül az országban száz néptanítót tüntetett ki és jutalmazott meg egyenként 50—50 frttal. Vármelegyénkből Márkus Sándor molnári állami iskolai és Polgár Mátyas csáktornyai községi elemi iskolai tanítók részesültek 50—50 forint jutalomban.

Köszönet nyilváníítás. Bold. Szabó Károly nyug. plébános ur örökösai a zala-egerszegi iparos ifjúság önképző-körének, valamint a zala-egerszegi önkényes tüzoltó egyesületnek 10—10 frtot adományoztak, mely kegyes adományért hálás köszönetüket fejezik ki nevezett egyesületek elnökei.

Adótitási kinevezések. A m. kir. pénzügyminiszter Varga Deszö bajai adóhivatali díjtalan gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben a nagy-kanizsai adóhivatalhoz, Csemiczky Gábor zala-egerszegi lakó ideiglenes minőségben kataszteri irattartó kezelő iródatisztté kinevezte.

Az alsó-lendvai kerékpáros egyesületről megírtuk, hogy megalakult s hozzátettük, hogy ebben nagy része van Csillag Aladárnak, a Zala-Egerszegről elköltözött élénk és lelkes sportifúnak, aki most azt írja, hogy az érdem nem az övé, hanem Huf József bírőé, kinek határozott érdeme, hogy az egylet megalakult, melynek elnökévé is egyhangú lelkesedéssel Huf bírót választották meg. — Örömmel vesszük tudomásul; itéletünkön azonban csak annyit változtatunk, hogy az érdem és elismerést Huf elnök ural szemben még nagyobb mértékben, s ha kell, sokkal nagyobb mértékben nyilváníttuk, mint Csillag ural szemben.

A zala-egerszegi ipariskolai bizottság Németh Elek városi főjegyző és h. polgármester elnöke alatt f. hó 3-án tartotta alakuló gyűlését. A megjelent bizottsági tagok elnökek Kovács Lászlót, alelnökek Vörös Gyulát választották meg egyhangúlag.

A nagy-kanizsai Polgári Egylet f. hó 23-án saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyetlen tárgyát a régi kölcsön holdvertálása s erre a közgyűlés részéről az engedély megadása képezi.

Nyilvános köszönet. A zala-egerszegi iparos ifjúság önképző-körének könyvtára részére Udvardy Ignác polg. és felső kereskedelmi iskolai igazgató ur 21 dbt könyvet adományozott, mely nemes adományért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület nevében Bódy József, elnök.

Békeltető bizottsági tagok választása. A zala-egerszegi ipartestületnél az iparos segédek részéről, a békeltető bizottsági tagok megválasztása folyó hó 16-án délelőtt 10—12 óráig fog az ipartestület helyiségében megtartatni.

Az „Alsó-Lendvai és vidéke phylloxera és peronospra ellen védekező egyesület“ évi rendes közgyűlését Szmodics Viktor elnök elnöke alatt tartotta Alsó-Lendván, az egyesület székhelyén. Az 1898 ik évi számadást a közgyűlés elfogadta és Ferber József pénztárnoknak a felmentvényt megadta. Az 1899 ik évi költségvetést — a választmány javaslatához képest — a közgyűlés elfogadta. — A nagy mérvben felszaporodott hátrálékos tagdíjaknak esetleg per utján való behajtását elhatározták. Elnök indítványára — tekintettel a szomszéd Stájerországban a viharfelhők ellen lövöldözés utján való védekező zéssel elért eredményekre — a kérdés tanulmányozására Szmodits Viktor, Fuss Nándor és Hajós Mihály tagokból álló bizottságot küldött ki a közgyűlés. — A tisztújítás

eredménye: Szmodits Viktor elnök, Magéthy Géza alelnök, Gutman Lajos titkár, Ferber József pénztárnok. Választmányi tagok: Biró Miklós, Fuss Nándor, Hajós Mihály, Isoó Ferenc, Iványi Andor, dr. Józsa Fábán, Karabélyos Elek, Lendvai Mátyas, Matyasovszky Vince, Reverenci István, Ruffy Pál, Szalay István, Toma Gábor, Vlascics Nándor és Vida János.

Tanítói választások Muraközben. A muracsányi r. k. iskolánál üresedésben volt harmadik tanítói állásra Szathmáry Sándor okleveles tanítót, a túske-szent-györgyi r. k. iskolánál üresedésben volt második tanítói állásra Maxim Nándor tanítót, a mura-irályi r. k. iskolánál üresedésben volt második tanítói állásra Major János okleveles tanítót választották meg.

Anyakönyvvezető helyettesek kinevezése. A m. kir. belügyminiszter vármegyénk területén a nemes-vitai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesé György Elek jegyzőségét, a galamboki anyakönyvi kerületbe ugyancsak anyakönyvvezető helyettesé Vegele József jegyzői irnokot nevezte ki.

Alakulás. A keszthelyi ipartestület új előjárósága Opperl Károly testületi elnök elnöke alatt folyó hó 7-én tartotta alakuló gyűlést, amelyen Gerstl Károlyt alelnökké, Póltz Pált jegyzővé, Salamon Jánost pénztárnokká, Kenyeres Józsefet könyvtárnokká újból megválasztották.

Katonai biztosítás. Amint illetékes helyről értesülünk, a József főherceg védnöksége alatt álló »Első Biztosító Intézet Katonai szolgálat esetére« városunkban főügynökséget szándékozik szervezni. Ez állásra pályázók az igazgatóságtól (Budapest, V. Erzsébet tér 1. sz.) nyernek bővebb felvilágosítást. Az intézet tudvalevőleg tőkét és járulékokat biztosít fiugyermekek számára a katonai szolgálat költségeinek fedezésére, illetve be nem soroztatás esetén ellátás céljából a nagykorúság idejére; élen a közélet számos kitűnősége áll s már is 33 millió biztosított tőkével és közel 4 millió korona biztosítéki-alappal rendelkezik.

Lovak és fogatok összeírása. A sümegi járásban teljesített összeírás szerint van a járásban 1194 ló és 98 csikó; egy fogatu kocsit 102, kézfogatu 168, teherszállító egy fogatu 184, kézfogatu 253, ökrös szekér 1.635.

A rendőrségen régóta az a panasz, hogy kevés az ember úgy a kül-, mint a belszolgálatra. A teendőket kielégítőleg végzik, de ezt csak úgy tehetik, hogy sokszor a rendesnél ferasztóbb munkát végeznek. A belszolgálatnál most feltétlenül szükséges egy nyilvántartó és egy kézbesítő.

Országos vásár. Keszthelyen a husvéti országos vásárt f. hó 6-án tartották meg. Bár a vásár előtti nap estefelé megeredt az eső és sok látogatót elvont a vásártól, mindazáltal az igen nagy látogatottságnak örvendett. Eladók és vevők igen nagy számmal voltak. Az állatvásáron különösen nagy élnökség volt tapasztalható. A hivatalosan eszközölt járlati levelek átírása szerint 1654 darab ló és szarvasmarha cserélt gazdát.

Hamis kereskedők. A csendőrség Felső-Nemes-Apátiban két gyanus kereskedőnek, Koller Ferencnek és Neustadt Edének a boltjából meg nem engedett szerszámokat szedett össze: Kollertől egy hamis mérleget, piszkos pálinka töltőt s egy sötét rozsdás vaskalapácsot, Neustadtól rozsdás kalapácsot s egy hamis és piszkos pálinkamérőt. A tárgyak a feljelentéssel együtt a zala-egerszegi szolgabírósnál vannak, ahol elkobozták s gazdáikat meg fogják büntetni.

Tűz volt Teskándon ezen a héten. Pesti Józsefnek égett el egy szalmakazalja. Nagyon valószínűnek tartják a gyújtogatás esetét. Biztosítva volt.

Hamis ezüst forintosok vannak elterjedve városunkban és környékén. Hogy esetleg gyára is volna közelben, nem sejtjük, s alig is hisszük. De a közönséget figyetmeztetjük, hogy vizsgálja meg a tallérokat s ha csak gyanus is, el ne fogadja, mert a kinél hamis pénz találnak, nemcsak kárba vész a pénze, hanem azt alaposan meg is büntetik. Az ezüst pénzknél a hamisságra rájöhetünk úgy, ha az asztalra dobjuk s tiszta pengés helyett tompa hangot ad, vagy méginkább úgy, ha a kerületén nincs ott, avagy gyarlón van rávetve ez a körirat: „viribus unitis“. Jelerleg két hamis tallér hever korpus delictiként a rendőrség asztalán.

A kis ártatlan. Réfi Róznak, özv. Réfiné olai lakos leányának lett egy kicsikéje. Igen kevesen tudtak az esetről. A kik sejtettek valamit, azoknak feltűnt, hogy nincs gyereksírás. Három hét múlva rendőri vizsgálat ment a nyakokra. Előbb mindent tagadtott anya és nagynya. De erős bizonyítékok voltak arra, hogy születés történt s élet még sincs. Végre ezt megvallották a gonosz anyák, de olyan formán, hogy a bottai temetőben van a gyermek. Salamon rendőr szigorubban hozzáállott a dologhoz s megtalálta a gyermeket a paplanba burkolva, hol már három hét óta volt holtan elrejtve. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy születés után még élt öt napot s azután erőszakos halállal halt meg. Sem a születésnél, sem a halálnál nem segédkezett bába. Csak az anya és nagynya intézkedtek, kik most a helyi törvényszék börtönében vannak.

Vetőmagvak ára Mauthner Ödön magkereskedő tudósítása szerint 100 kilogrammonként nyers árúért Budapest: vöröshere tavali 48—50 frt, idei 54—58 frt; lucerna francia 70—80 frt, olasz 58—62 frt, magyar 56—62 frt; baltacim 14—15 frt; muhar 5 $\frac{1}{2}$ —6 $\frac{1}{2}$ frt.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén a hivatalos kimutatás szerint f. hó 2-án: Rühkór: Kristófalva 1 udvar, Sertésbész: Bak 18 u., Gyertyános 6 u., Haláp 1 u., Keszthely 1 u., Szécsi Sziget 1 u., Zala-Szt-Iván 10 u., összesen 6 község.

Az ország dolga.

A földművelésügyi költségvetésének tárgyalását a csonka héten folytatták a képviselő házban s teljes megnyugvással be is fejezték előzékeny szavazva meg a részleteket is. Hozzá szólottak: Pap Elek, Bauer Antal, gróf

Benyovszky Sándor, Lázár György, Major Ferenc, Lits Gyula, Barta Odón, Szivák Imre stb. *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszter általános tetszést keltő beszéddel védelmezte a költségvetést és eljárása helyességét. Különösen tetszett az az elve, hogy a munkás kérdést nem lehet puskával és karddal megoldani. A hol a paraszt igazán éhes volt, hiába adtak volna golyót a hasába. Munkás és munkaadó közt törvényes szabályozást kellett csinálni. Tetszett a borhamisítással megkezdett és folytatott szigorú eljárása is, melyre Polónyi haragosan kiáltotta: ki kell üldözni őket! — Pénteken már megkezdették a vallás- és közoktatásügyi költségvetésének tárgyalását. Maga *Wlasics* miniszter vezette be a tárgyalást terjedelmes ajánló beszéddel. Rámutatott többek között a 200 elemi iskola államosítására. Azonban ő maga is lehagoltan szól, hogy *magas célokat csak csekély eszközökkel nem lehet elérni*, ami azt teszi, hogy az iskolázás ügyére nincs elég pénz. — Ezzel a tárcával is hamar végezni fognak. Sietnek a kuriai bíraskodásról szóló törvények tárgyalására. — Igazolják a *Szell, Hegedűs és Ugron* megválasztását. 5-én, szerdán Ugron is megjelent a Házban másfél évi távollét után. — Hegedűs miniszter Konstantinápolyban járt az ünnepek alatt, abból a politikai szelleméből is, hogy ami kereskedelmünk keletre visz. A pénteki Szelámlik (török körmenet) után Abdul Hamid szultán fogadta a magyar minisztert s az *Ozmañje* rend nagy csillagával tüntette ki. — Egy röpirat jelent meg a múlt heteken „*Dr. Bánffy* nemzetiségi politikája” címen, mely nem nyilvánosságra szánt akták alapján készült s a volt miniszterelnököt magasztalja. Interpelláltak is ezért. Most kiderült, hogy az iratot Jancsó Benedek készítette s ezért hivatalától felmentették. —

HALOTTKÉMI JELENTÉS.

Városunk területén ez év március havában elhaltak:

1. Berger Henrikné Neufeld Leni, 56. év. cszipész özv.
2. Molnár Ferenc 71 év. rk. nős földműves.
3. Kiss István, 5 hó. rk. fuvaros fia.
4. Gerencsér István 25 év. rk. nőtlén, kovács.
5. Budai Endre, 3 hó. rk. irnok gyermeke.
6. Német Ferenc, 70 év. rk. nős, béres.
7. Feresel Imréné Bogari Viki, 39 év. rk. fuvaros neje.
8. Vajda Károly, 63 év. rk. nőtlén, péksegéd.
9. Vida József, 84 év. rk. özv. magányzó
10. Háry József, 40 éves rk. nős köz-rendőr.
11. Jobszt János, 65 éves rk. nős börtönőr.
12. Weber Adolfné Sommer Roza, 56 é. izr. szabó neje.
13. Radó Erzsé, 3 éves izr. szabó gyermeke.
14. Franczek György, 1 napos rk. téglás gyermeke.
15. Arvai Teréz, 80 éves rk. hajadon magányzó.
16. Steiger István, 71 éves rk. özv. napszámos.
17. Szabó Károly, 78 éves rk. nyug. plebános.
18. Zaluszky István, 10 éves rk. tanuló.
19. Esenstädter Zsigmond, 61 éves izr. nős pék.
20. Klinger Ferencné Farkas Juli, 51 é. rk. napszámos.
21. Mádló Gyula, 14 napos rk. cszipész gyermeke.

Zala-Egerszegen, 1899. április hó 1-én.

Dr. Graner Adolf, v. orvos.

IRODALOM.

Dósa György. A magyar történelem egyik édesek alakjának emlékét eleveníti föl a Történelmi Könyvtár legújabb 85. füzeté. Aldor Imre írta meg ebben Dósa György életének és az 1514-iki parasztlázadásnak történetét. Nagy rokonszenvennel, de a történelmi kritika pártatlan ítélletével tárja elénk az első magyar szocialista érdekes képét. Az egész könyv arra vall, hogy nálunk is lehet már olesón jó könyvetek kapni. Ára füzve 40 kr. és a *Franklin-Társulat* adta ki.

Petőfi Album. A szabadság harc év fordulója alkalmával nem mulaszthatjuk el olvasóink figyelmét újból felhívni arra a felette érdekes, minden magyar ember zongoráján nélkülözhetetlen kötetre, melyet a Rózsavölgyi és Társa cég hazánk függetlenségének harca felzárkózásának évfordulójára *Petőfi Album* cím alatt nagy anyagi áldozattal kiadott, s amely kötet halhatatlan költőnk legszebb verseinek megzenésítését, szám szerint 100 dalt, tartalmazza. Az izléssel kiállított és *Petőfi Sándor* legsikerültebb arcképeivel díszített kötet ára köve 4 korona.

Újabb sarkvidéki utazások. A Franklin-Társulat kiadásában megjelenő „*Vasárnapi Könyvtár*”-ban jelen meg a könyvecské, mely a században lefolyt éjszak-sark-i utazások hőseit és kalandjait ismerteti. Folytatása és kiadását előkészítője ez a multkoriban megjelent Nansen-füzetnek. A hasznos, és manapság különösen szükséges tudnivalókat tartalmazó csinos könyv 20 kron kapható.

A kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 7-ik számának tartalma: konyhakertészet, gyümölcsészet, díszkertészet, méhészet, tárca, lugas, gép- és eszközlétár, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, vásárcsarnok, színes műmelléklet, fametszetek; a havonként kétszer megjelenő szaklap előfizetési ára egy évre 4 ft.

A „Magyar Könyvtár” most küldi szét 93—97. számait, melyek szintén csupa érdekes és értékes olvasmányt nyújtanak. A 97. számban Keleti Gusztáv, a kiváló aethetikus és műtörténész, mondja el idős Markó Károlynak, a nagy magyar tájképfestőnek, életét; munkája négy szép kivitelű illusztrációval is el van látva. A 96. sz. Bocceacció Dekameronjának válogatott, az ifjúság számára is alkalmas novelláit tartalmazza, Radó Antal kitünő új fordításában. A 95. számban Kölcsey Ferenc válogatott verseit bocsátja közzé Négyesy László, a ki szintén hosszabb bevezetésben jellemzi a költőt. Végre a 93. és 94. füzetben egy új angol irod. mutat be a „Magyar Könyvtár”: H. G. Welst, a ki a Jules Verne modorában, de Jules Verne-nél nagyobb tudással és élénkebb fantáziával írja meg regényeit. A „M. K.” a Wels-féle munkák legérdekesebbjét szerezte meg és fordította le Mikes Lajossal; címe: „Világok Harca”. A regény a XX. században ját-

szik s azt mondja el, hogy a kihűlőfelben levő Mars-csilag lakói hogyan érkeztek a földre, melyet új lakhelyüknek akarnak meghódítani. Egy-egy szám ára 15 kr. Az eddig megjelent füzetek teljes jegyzéke, valamint maguk a füzetek megrendelhetők Lampel R. (Wodianer F. és Fiainál) Budapest, Andrásy-ut 21.

Új zeneművek. Rózsavölgyi és Társa cég kiadásában újabban megjelent Radics Béla „Turi-ta” csárdása. Ritka szépcsárdás ez, telistele tüzes melódiákkal, táncra ingerlő szenvedélyvel. Ilyent Rác Pali óta alig irtak. Ára csak 2 korona. — Aki a szívet kellemesen behelgő, szívet, elmét gyönyörködtető keringő zenét szereti, szerezze meg a Kutschera Alajos „Frauen-Engel” című keringőjét. Ez a keringő melódiá és finomság dolgában felülmúlja az idén megjelent összes táncszerzeményeket. Ára szintén két korona. Hogy Kutschera-ról szó esett, egy kalap alatt felemlítjük a népszerű komponistának originális új kuplétját is, amelyet a Rózsavölgyi cég ezen cím alatt adott ki: „Was Hanschen mal gewöhnt ist, dass lässt der Hans gar nie”; itt is kellemesen tűnik fel a szerző gazdag invenciója és a könnyed tonus, amely az ő eddigi alkotásait is hihetetlen népszerűsége emelte. Ára 1 korona 50 fillér.

„Zenélő Magyarország” zongora s hegedű zenemű-folyóirat 6. füzeté tartalmazza: I. „Szerelms a nap a holdba” népdalt. II. Szentirmay Elemértől egy csinos kuplét „Nocsak az kellene még pompás trefás versekkel III. Roly Görgytől „Espanita” című szép spanyol keringőt. Előfizetési ára negyedévre 1 ft.

CSARNOK.

Hangulatok.

Ha virágos tavasszal kilépek a természetbe; ha a puha fűben ledölve nézem a felegeket; vagy este, midőn kedves társammal, a magánynyal, hallgatom, a mint az alkonyi szellő messziről elhozza egy faluska harangjának el-el hallgató szavát: mindannyiszor, mint alkony a bércekre, lassan lelkemre nehezedik a hangulat. Valami édes-bús emlék, valami rég elröppent perc emléke csendül meg szívünkben; régi, talán elfelejtett mult, melyre való visszaemlékezés kedves, mint a rabnak, ha meglátja a dombtetőn fehérteni rég nem látott házikóját. Nem látjuk már, mik elmultak; nem halljuk a rég elhangzott szót: de a visszaemlékezés oda rajzolja elénk finom árnyaival, megrezgeti fülünkben a hangokat, melyek oly kedvesek valának. Ilyenkor, midőn lelkünk elmereng a mult emlékein; mikor tisztán érezzük a hangulatot: arra gondolunk, miért ment el felettünk oly gyorsan az idő, mint amily gyorsan siklik tova a tó tükrén egy-egy evező apró, festett lakója? Bizony megy az idő; a mint a költő mondja.

Még alig hogy játszánk apáink térdén s már Maholnap ott nyugszunk nagyapáink mellett...

Mi súgta ennek a vig kedélyű poétának e szavakat? A hangulat. Neki is, midőn a fárasztó munka után ledől, hogy pihentesse fáradt testét, eszébe jutott az élet sebes folyása s e két sorban oly csattanósan, sokat kifejezően rámutat az emberi élet rövidségére, midőn a sok felesleges kép elhatalmas helyett oda vezet, hol az élet végződik, a temető elhatalmolt földjéhez.

A hangulat mindnyájunkat magával ragad. Nincs lépés, nincs tett, melynek elkövetésénél a hangulat ne vezérelne. Sokszor csak öröm vesz bennünket körül, néha pedig bús érzélem szállja meg szívünket. Néha úgy este-fel, midőn ablakunkból kinézve látjuk a tavaszodó természetet, kezünkbe veszünk valamely most megjelent művet, olvassuk, lassan, lassankint mindig több oldalt vágunk fel a hosszukás könyvből, szemünk oly mohón, oly érdekel nézi az aranyzéli, elefántesont színű lapokat, s mire letesszük, érezzük a benyomást, a hangulatot.

Mindenki, ne legyen bár semmi gondja, vagy egész nap íróasztal előtt görnyedve keresse a lét száraz kenyerét, érzi az édes, messze múlt elmosódó emléket; nincs idő, melyben fel ne tűnne a gyermekkori emlékek tarka csoportja, mely már rég letűnt.

Hála az Égnek, az én életem még tiszta, rózsás tavasz, csupa virágillat, melyet nem dűlnak viharok. Ott vagyok az ifjúság sokaktól irigyelt mezőjén, melynek feslő virágaira lehull a termékenyítő hajnali eső.

Az élet küzdelem szele érint csupán; a bánatot, mint futó felhőket ismerem. És mégis ha egyedül vagyok, dobogó szívemre oda tapad a hangulat. Érzem, a mint kis gyermek kerestem a tarka lepkét, a felszálló gömböket. Elmult a szép idő s előttem az élet minden reményével. Előttem a jövő csábos, sokat ígéeó képei, egy boldogsággal bearanyozott életpálya, melyre nem zúdul vész, melyet nem érint az élet vásári zaja, nem annak durva salakja, csak áll megtisztítva, mint egy tó tiszta loboskóló hulláma. De — fájdalom — szétfoszlik e kép is, mint az ablakra rajzolódó jégvirág.

Minő hangulat foghatja el a férfit, midőn derék, kitartó munkája után nem látja a jutalmat, elismerést; midőn nehéz, kenyérkereső pályáján szétfoszlan látja reményeinek tarka szivárványát? Vagy a sirbaszálló aggnál, midőn érzi, hogy neki teher az élet s hosszú pihenőre lesz szüksége!

Bús és merengő a szív, midőn a messze utról hazatérő látja, hogy a régi, kedves fészek számára már nem otthon s a sárga ősz hulló levelei betakarják szülőinek gyp-pesedő sírját. A szomorú viszontlátás könnye ott reszket a szempillákon, a szívből ott vádol a lelkiismeret, az ész belátja tévedését. S midőn önkéntelen odanyul a kéz a száraz virágra, mikor az esthang imára szóló szöveget hallja: akkor érzi, hogy mennyivel árva most szülői nélkül, mint midőn magával sodorta az élet zajongó hullámzása.

Az ég elsötétül, a víz hullámzásba jő, hideg szél fujdogál. A hajó oldalát magasan verdesik a hullámok, a kötelek erősen csapódnak a felédzelen. A hangversenyt abbanhagyták, az utasok rémülten sietnek a kajutokba.

Vihar van készülöben. S midőn mindenki kezét tördelve rohan le a fedélzetről, csak egy ember marad nyugodtan, a kapitány. Talán érzi, hogy két óra múlva ott lesz a tenger fenekén?

Hideg téli estén lobog a kályhában a tűz s gyérén megvilágítja a szobát, hol öreg ember ül elmélyedve gondolataiban. Eszébe jut, midőn mint pályavégzett ember, elérte boldogságát s átfonta ifju nejenek karcsu derekát; mint érezte magát a hosszú küzdelem után igazán boldognak. Majd később, évek múlva, midőn lerázva a napi munka terhét, jó kedvvel díszítették apró gyermekeiknek a karácsonyfát. És mikor bejöttek ezek a mosolygó arcu angyalkák s látták azok örömet: akkor érezték, hogy rome a családi kör az oázis az élet sivatagján; ez aranyozza be az élet boldogságát; ez édesíti meg annak komorságát, mely annélkül barátságátalan és sivár.

Minő hangulat foghatja el a fiatal szerzetes szívet, midőn átlépve a kolostor küszöbét, lemond minden világi örömről, az élet minden boldogságáról. Felkísérik rideg, magányos cellájába s ott egyedül maradván, ránéz a fel-feszített Megváltó szenvedő arcára, ajaka imát rebegetompán hallja a csuklyás barátok talpainak a hosszú folyosón való kaffogását s jelentőségteljes köszöntésüket: Memento mori!?

—thy.

Nyersselyem-básztruha 8 frt 65 krtól

42 frt 75 krig teljes öltönyhöz való kelme — Tussors és Shantung-Pengees, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privat-fogyasztóknak** póstabér és vámmentesen, valamint házhoz-szállítva, — mintákat pedig póstafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállók) Zürichben. — Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. —

Nyílt-tér.

Nyilvános köszönet

Wilhelm Ferenc urnak, gyógyszerész Neunkirchenben, Also Ausztriában, a reuma és köszvény elleni vértisztító thea feltalálója.

Midőn jelen sorokkal a nyilvánosság elé lépek, teszem azt, mert kötelességemnek tartom Wilhelm urnak, neunkircheneri gyógyszerésznek, legbensőbb köszönetemet nyilvánítani a kitünő szolgálatért, amit nekem tett kitünő vértisztító theája kövénny fájdalom-ban és egyuttal mindazoknak, akik e fájdalmas betegségben szenvednek, figyelmét fel akarom hívni erre a kitünőnek bizonyult theára. Nem vagyok képes leírni a borzasztó fájdalmakat, amiket teljes három éven keresztül minden időváltozás alkalmával szenvedtem tagjaimban s a melyektől semmi gyógyszer, sem kénfűrdözés meg nem szabadított. Alvás nélkül töltöttem éjeleket ágyamban, étvágyam elveszett s testi erőm napról napra fogyott. Fent nevezett theáját négy héten át használván, a fájdalomtól nemcsak teljesen megszabadultam, hanem most is, mikor már hat hete theát nem iszom, egész testi állapotom megjavult. Abban a meggyőződésben vagyok, hogy mindenki, aki hasonló bajokban szenved s ezen theát használja, épen úgy, mint én, áldani fogja Wilhelm Ferenc urat, ezen thea feltalálóját.

Kitünő tisztelettel

Butschin - Sreitfeld grófné,
főhadnagy neje.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

Szülő- és házaladás.

Néhai Szabó Károly hagyatékát képező ingatlanok u. m. két hosszú jánbai szőlő a legjobb karban, melyeknek mind-egyike lakható szobával berendezett házzal ellátva van; mind a két szőlőhöz 2¹/₂ mérős szántófölddel és az egyik két szekér szénát termő kaszálóval bir, azonnal eladandók.

Továbbá egy emeletes ház az uri utcában, legjobb állapotban, és egy földszinti ház, a mely szintén jókarban van, szintén eladandók.

Venni szándékozik ápril 11-ig mező-utca 7-ik szám alatt, ezen időn til pedig Szabó Franciska urhölgnél, lakása Szombat-hely, Kálvária utca 14. sz. a, jelentkezni sziveskedjenek.

A mező-utcai házban egyuttal két szobából álló lakás a többi szükségességekkel, azonnal bérbe is adandó!

Keil-lak

(Glasur)

a legkisebb mázoló-szer a padló számára,
1 nagy palack ára 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és leggyorsabb becsiszó-szer kemény padló számára. 1 kis palack ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeknek stb. beanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glasur”-fénymáz

Legjobb szer mosó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

Ján Ferenc cégnél Zala-Egerszegén.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves házszer ellentáll az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, oszónál, tag-szagattásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerárban Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbirtokú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzék nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.



RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

KATHREINER-FÉLE

Kneipp maláta kávé.



Nagymama nekem is!

Évek óta kitünő pótléknak bizony a babkávéhoz. — Ideg-, szív- és gyomorbetegségeknél, vérszegénységnek orvosiilag ajánlva. Legkedveltebb kávéital a családok százezereinél.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmnü a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF, GOLDZIEHER IGNÁZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

Művelődésével szerkeszti
MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történelmi térképpel, 8500 szöveggel.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Terveiben, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünk nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolások lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásműveléssel a Világtörténet egy olyan kicsinyített történelmi múzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műemlékekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltségének tanítója, barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bízalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét kötetben

famentes, tehát soha meg nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül diszes felbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával

8 frt.

Minden négy hóban egy-egy kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes kiadásban is

240 füzetenben.

Több füzet semmiképp sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog közrebecsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz diszes be-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben minden rendes hazai könyvtárban.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 füzettel

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy a közeli kiadókhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy mutatónyfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

BREISCH SAMUEL zala-egerszegi könyvkereskedőnél,

mint a kiadók megbízottjánál,

Marczali „Nagy Képes Világtörténet”-e

ugyanazon feltételek mellett rendelhető meg,

mint a kiadónál.